

دانشگاه امام صادق
دانشکده معارف اسلامی و حقوق

فصلنامه علمی

پژوهش‌ها در حقوق اسلامی

سال بیست و چهارم | شماره اول | پیاپی ۵۹
بهار ۱۴۰۲

۵۹

● تحلیل مفهوم و ابعاد «قانون» در پرتو اندیشه‌های شهید آیت الله دکتر بهشتی
هادی طحان نظیف | محمدصادق داریوند

● تأملی بر شاخصه‌های تضمین شفافیت مربوط به نامزدها، مجری و ناظر
انتخابات مجلس شورای اسلامی؛ با تأکید بر سیاست‌های کلی انتخابات
بیژن عباسی لاهیجی | محمدحسن باقری خوزانی | محمدصادق فراهانی

● بررسی انتقادی تعریف عقد در حقوق ایران با تمرکز بر تفسیر
ماده ۱۸۳ قانون مدنی، بر اساس ماهیت عقد در فقه امامیه،
حقوق انگلیس و حقوق فرانسه
عطاءالله بیگدلی | محمدرضا محمدی

● رویکردی جدید از فضولی و تطبیق آن بر مواد قانون مدنی
سجاد داورپناه مقدم | حسین صابری | حسین ناصری مقدم

● معیارهای شناسایی «تلف حکمی» در حقوق اسلامی؛ با تحلیل ضابطه
«انتقال به ثالث با حسن نیت» در رویه قضائی و طرح اصلاح قانون مدنی
محمدهادی جواهرکلام | صمد حدادی اردکانی

● تشریفات رجوع از وصیت و راهکارهای عدول از آن در حقوق آمریکا؛
تأملی در حقوق ایران
عباس میرشکاری | احسان بهرامی | شبیر آزادبخت

شاپا الکترونیکی | ۶۶۷۳ - ۲۵۸۸

شاپا چاپی | ۹۸۵۸ - ۲۲۵۱

ACADEMIA DOAJ SID ISC

پژوهش‌نامه حقوق اسلامی

فصلنامه علمی پژوهش‌نامه حقوق اسلامی
سال بیست و چهارم | شماره اول | پیاپی ۵۹ | بهار ۱۴۰۲

- صاحب امتیاز: دانشگاه امام صادق علیه السلام
- مدیر مسئول: سلمان عمرانی | استادیار | حقوق جزا و جرم‌شناسی | دانشگاه امام صادق علیه السلام
- سردبیر: نجادعلی الماسی | استاد | حقوق خصوصی | دانشگاه تهران
- ویراستار انگلیسی: طاهر حبیب‌زاده | استادیار | حقوق خصوصی | دانشگاه امام صادق علیه السلام
- مدیر داخلی: مجتبی عشوری
- اعضای هیأت تحریریه (به ترتیب مرتبه علمی و الفبا):

نجادعلی الماسی ..... استاد | حقوق خصوصی | دانشگاه تهران
ولی رستمی ..... استاد | حقوق عمومی | دانشگاه تهران
سیدحسین صفایی ..... استاد | حقوق خصوصی | دانشگاه تهران
علی غلامی ..... استاد | حقوق جزا و جرم‌شناسی | دانشگاه امام صادق علیه السلام
عباس کریمی ..... استاد | حقوق خصوصی | دانشگاه تهران
فرید محسنی ..... استاد | حقوق جزا و جرم‌شناسی | دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری
سیدفضل‌الله موسوی ..... استاد | حقوق بین‌الملل | دانشگاه تهران
توکل حبیب‌زاده ..... دانشیار | حقوق بین‌الملل | دانشگاه امام صادق علیه السلام
سیدمصطفی سعادت‌مصطفوی ..... دانشیار | حقوق خصوصی | دانشگاه امام صادق علیه السلام

- مطابق با مجوز شماره ۳/۱۹۶۱۹۱ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۰۹ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، فصلنامه علمی «پژوهش‌نامه حقوق اسلامی» از شماره سی و چهارم واجد اعتبار «نشریه علمی» است. (اعتبار سابق نشریه: علمی - پژوهشی)
- این نشریه از شماره یکم تا بیست و چهارم با عنوان «اندیشه صادق»، از شماره بیست و پنجم تا سی و یکم با عنوان «معارف اسلامی و حقوق» و از شماره سی و دوم تا کنون با عنوان «پژوهش‌نامه حقوق اسلامی» منتشر شده است.
- تناوب انتشار «پژوهش‌نامه حقوق اسلامی» از شماره پنجاه و پنجم به موجب مجوز اخذ شده از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از «دوفصلنامه» به «فصلنامه» تغییر یافته است.

مقالات پژوهش‌نامه حقوق اسلامی در پایگاه‌های ذیل نمایه می‌شود:

www.ensani.ir	پرتال جامع علوم انسانی	www.isc.ac	پایگاه استادی علوم جهان اسلام
www.noomags.ir	پایگاه مجلات تخصصی نور	www.sid.ir	پایگاه مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی
www.magiran.com	پایگاه بانک اطلاعات نشریات کشور	www.doaj.org	پایگاه DOAJ
www.iranjournals.nlai.ir	سامانه نشریات علمی ایران	www.academia.edu	پایگاه ACADEMIA
www.linkedin.com	پایگاه علمی اجتماعی LinkedIn	scholar.google.com	پایگاه گوگل اسکالر
www.search.ricest.ac.ir	مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری	www.civilica.com	پایگاه مرجع دانش

نشانی وبگاه اختصاصی نشریه: <https://ilr.isu.ac.ir> | نشانی پست الکترونیک نشریه: ilrisu@yahoo.com

نشانی: ایران، تهران، بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت، دانشگاه امام صادق علیه السلام. صندوق پستی: ۱۴۶۵۵ - ۱۵۹

مدیریت امور علمی و تحریریه: دانشکده معارف اسلامی و حقوق. تلفن: ۸۸۰۸۲۴۱۴ (۰۲۱) +۹۸

مدیریت امور فنی و چاپ: معاونت پژوهش و فناوری. تلفنکس: ۸۸۵۷۵۰۲۵ (۰۲۱) +۹۸

دسترسی به مقالات این نشریه و بازنشر با رعایت ضوابط (CC-BY-NC 4.0) آزاد است.

مقالات این فصلنامه لزوماً بیان‌کننده دیدگاه دانشگاه صاحب امتیاز نیست.

چاپخانه: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام | ۱۸۲ صفحه

بها: ۱,۷۵۰,۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

- تحلیل مفهوم و ابعاد «قانون» در پرتو اندیشه‌های شهید آیت‌الله دکتر بهشتی ۱
هادی طحان نظیف و محمدصادق داریوند
- تأملی بر شاخصه‌های تضمین شفافیت مربوط به نامزدها، مجری و ناظر انتخابات مجلس شورای اسلامی؛ با تأکید بر سیاست‌های کلی انتخابات..... ۲۹
بیژن عباسی لاهیجی، محمدحسن باقری خوزانی و محمدصادق فراهانی
- بررسی انتقادی تعریف عقد در حقوق ایران با تمرکز بر تفسیر ماده ۱۸۳ قانون مدنی، بر اساس ماهیت عقد در فقه امامیه، حقوق انگلیس و حقوق فرانسه ۵۳
عطاءالله بیگدلی و محمدرضا محمدی
- رویکردی جدید از فضولی و تطبیق آن بر قانون مدنی ایران ۸۱
سجاد داورپناه مقدم، حسین صابری و حسین ناصری مقدم
- معیارهای شناسایی «تلف حکمی» در حقوق اسلامی؛ با تحلیل ضابطه «انتقال به ثالث با حُسن نیت» در رویه قضائی و طرح اصلاح قانون مدنی ۱۰۹
محمدهادی جواهرکلام و صمد حدادی اردکانی
- تشریفات رجوع از وصیت و راهکارهای عدول از آن در حقوق آمریکا؛ تأملی در حقوق ایران ۱۳۹
عباس میرشکاری، احسان بهرامی و شبیر آزادبخت